

J. W. LOOS, *Over wervelfracturen*. Academisch Proefschrift. Leiden 1921.

Loos heeft een goed werk verricht door een overzicht te geven van de wervelbreuken, waargenomen in het gemeente-ziekenhuis aan den Coolensingel te Rotterdam gedurende de jaren 1912 tot 1918 (NOORDENBOS). Waar zal men een zoo uitgebreid materiaal van deze breuken vinden als in de havensteden of mijnndistricten? En de uitkomsten der behandeling zijn van dien aard, dat het zeer zeker nuttig is de aandacht op het tekortschieten van onze kunst op dit gebied te vestigen.

Na een kort overzicht over den leeftijd, het beroep en het geslacht der getroffen en, de aetiologie, het trauma, den toestand vóór het trauma, bijkomstige traumata, localisatie, vorm der breuk, diagnose en behandeling worden de resultaten der behandeling meer uitvoerig besproken. Als volkomen hersteld zijn slechts 10 gevallen opgegeven, d.i. 3 pCt.; als genezen (het verschil met de eerste rubriek is gering) 40, d.i. ruim 10 pCt. Gering defect behielden 20 pCt., niet onbelangrijke defecten bijna 31 pCt., grove defecten 13 pCt.; de dood trad in ruim 23 pCt. der gevallen in; 27 maal werd laminectomie verricht.

Alle ziektegeschiedenissen der eerste drie groepen worden medegedeeld; deze patiënten zijn zooveel mogelijk na-onderzocht. Tabellarische overzichten der eigen mæegedeelde gevallen en van de gevallen in de literatuur worden gegeven.

Loos wijst op het belang van den leeftijd voor de prognose; boven den 40-jarigen leeftijd is door het ontstaan van arthritidis de prognose voor het optreden van geheele validiteit, ook al past men operatieve fixatie toe, ongunstig. Schrijver is een voorstander van vroegtijdige operatieve fixatie van den getroffen wervel door een verplante tibiaspaan aan eenige hooger en lager gelegene, waarbij hij meent, dat de methode van HALSTEAD (tibiaspaan gefixeerd onder de dwarsafgebeitelde en later teruggeklapte doornuitsteeksels) steviger verbinding geeft dan die van ALBEE (fixatie van een tibiaspaan tusschen overlans gespleten doornuitsteeksels). Het aantal geopereerde patiënten (zes) is m.i. te klein, om deze gevolgtrekking voldoende te staven; toch maken de resultaten een zeer gunstigen indruk. Tot mijn spijt mis ik de behandeling door SHUFLEBOTHAM op het Internationaal Congres voor Ongevallengeneeskunde in 1912 te Düsseldorff aangegeven bij wervelbreuken, die geen gevaar voor ruggemærgverwonding geven, n.l. de vroegtijdige massage (gepaard met bedrust); vooral bij de thans met het POTTER-BUCKY scherm zooveel verbeterde radiografische techniek zal men op dit gebied een nauwkeuriger diagnose en aanwijzing kunnen stellen, waardoor de bij zoovele andere breuken nuttige vroegtijdige massage hier ook in bepaalde gevallen met kans op goed gevolg kan aangewend worden.

Het proefschrift van LOOS bevat een schat van goed gerangschikte gegevens, die nuchter besproken en beoordeeld zijn. Dat een arts naast zijn praktijk dergelijk werk geleverd geeft, is m.i. dubbel op prijs te stellen. Het zal door ieder, die in dit gebied belang stelt, met zeer veel vrucht worden bestudeerd.